

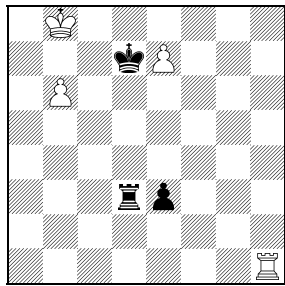
Yochanan Afek v Praze

Jaroslav Polášek

Konečně zbyl prostor pro naši rubriku a tak se mohu vrátit k březnovému setkání českých studiářů s nizozemsko-izraelským skladatelem **Yochananem Afekem**. Yochanan patří k několika málo šachistům, kteří získali titul mezinárodního mistra jak v skladebním, tak i v praktickém šachu. Do Prahy přivezl svoji čerstvě vytištěnou knihu „**Practical Chess Beauty**“. Na 464 stranách prezentuje své studie spolu s momenty z vlastních partií, tematicky rozdělených do 17 kapitol. Vřele doporučuji ke koupi i praktickým hráčům, je to výborný tréninkový materiál. Tři výtišky jsme si sami i s podpisem autora ihned zakoupili. Na schůzce nám Yochanan předvedl několik studií, s malou nápovědou jsme je vyřešili. Zvládnete to také?

Yochanan Afek

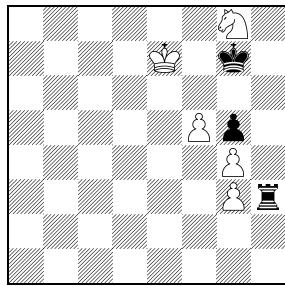
2. p.zm. Y. Hoch 70 JT, 2016

1 Bílý vyhraje 4+3

Y. Afek + Gady Costeff

Shahmat 1983

2 Bílý vyhraje 5+3

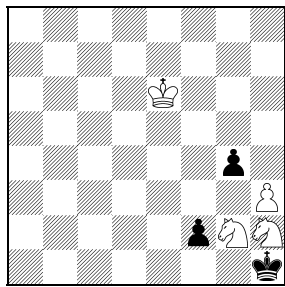
D1 1.b7 e2 Hrozí 2...Ve3. Černý nemá čas na 1...Kxe7 pro 2.Vb1! e2 3.Ka7/c7 Va3+ 4.Kb6. **2.e8D+**! Bílý obětí pěšce zavléká černého krále na osmou řadu, aby hrozila proměna zbylého pěšce se šachem, ale také uvolňuje pole c7 pro svého krále. Ostatní pokusy selhávají: 2.Va1? Ve3 3.Ka8 e1D 4.Vxe1 Vxe1 5.b8D Va1+ 6.Kb7 Vb1+ nebo 2.Ve1? Ve3 3.e8D+ Kxe8 (ne 3...Vxe8+? 4.Ka7 Ve3 5.b8D Va3+ 6.Kb7 Vb3+ 7.Ka8 Va3+ 8.Da7+) 4.Kc7 Vc3+ 5.Kb6 Vb3+ 6.Kc6 Vc3+ 7.Kd6 Vd3+ 8.Kc5 Vb3 9.Vxe2+ Kd7 s remízou.

2...Kxe8 3.Va1! Je nezbytné pokrýt sloupec „a“ (3.Vc1? Kd7 4.Ka7 Va3+ 5.Kb6 Vb3+ =). **3...Vd1** Po 3...Kd7 4.Ka8! Vd1 5.Va7!! e1D 6.b8D+ získá bílý zničující útok. **4.Kc7 e1D** Není čas na 4...Vxa1 5.b8D+ Kf7 6.Db3+ se ztrátou věže. **5.b8D+ Ke7!** Zdá se, že iniciativa bílého uvázla na mrtvém bodě. Přijde však překvapivě **6.Dd8+!! Vxd8 7.Vxe1+ Kf7 8.Kxd8** s výhrou.

D2 předvádí dvě slabé proměny. **1.f6+ Kg6 2.f7 Vh7 3.Jh6! Kxh6** Všimněte si, že pěšcovou koncovkou bílý vždy vyhraje, proto nemá smysl tah 3...Vh8 4.f8D. **4.Ke8:** a) **4...Kg6 5.f8J+!** (5.f8D? Vh8 6.Dxh8 pat); b) **4...Vh8+! 5.f8V!** 5.f8D+? Kg6 6.Dxh8 pat. **5...Vh7 6.Vf6+ Kg7 7.Vf7+ s výhrou.**

Yochanan Afek

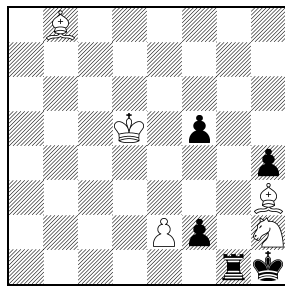
EBUR 2006 (NIC 1997)

3 Bílý vyhraje 4+3

Jaroslav Polášek

originál, věnováno Y. Afekovi

4 Bílý vyhraje 5+5

D3 má krátké a přitom obtížné řešení: **1.Je3 g3!** Nejlepší šance. Po 1...f1D 2.Jexf1 gxh3 3.Kf5 vyhraje bílý podle Troického a po 1...gxh3 2.Jef1! by černý dostal rychle mat, např. 2...Kg1 3.Kf5 Kh1 4.Kf4 Kg2 5.Kg4 Kg1 6.Kxh3 Kh1 7.Jg3+ Kg1 8.Jf3 mat.

2.Jhf1! Po 2.Jhg4? f1D! 3.Jxf1 Kg2! 4.h4 Kxf1 5.h5 Ke2 si obě strany postaví dámy současně. **2...g2** Hrozí jak 3...g1D, tak i 3...gxf1 s dalším 4...Kg2 s remízou. Nezbyvá, než se smířit s remízou? Ne, bílý má k dispozici dva chladnokrevné tiché tahy **3.h4!! g1D 4.Kf7!!** Úžasná pozice. Černý na tahu má o dámu více, ale každý jeho tah prohrává.

Yochanan Afek (vpravo) řeší studii D5. Zkuste to také! Zleva přihlížejí J. Polášek, P. Kameník, L. Sedlák a J. Maršálek

D4 Afekova studie se mi líbila, ale připadala mi krátká a trochu zatížená analýzou koncovky JJxP. Podařilo se mi motiv zpracovat trochu jinak a přidat několik svůdností. **1.Ke6!** Paradoxní tah, král se vzdaluje od centra boje. **1...Vg8 2.Sf4!**

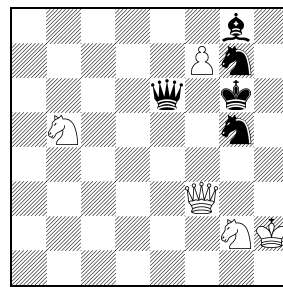
Ústupy 2.Sd6? Vg6+ 3.Kd5 Vxd6+ i 2.Se5? Ve8+ 3.Kxf5 Vxe5+ vedou jen k remíze a 2.Sc7 ztrácí čas po 2...Vg7 3.Sf4 Vg3.

2...Vg3! 3.Sxg3 hxg3 4.Jf1! Slabé je 4.Jf3? pro 4...g2 5.Sxg2+ Kxg2 6.Jd2 f1D 7.Jxf1 Kxf1 8.e3 Kf2 s remízou. **4...f4!** Bere jezdcí pole e3. **5.e3!!** Klíčový tah studie. **5...g2!** Po 5...fxe3 6.Jxe3 Kg1 7.Kf5 f1D+ 8.Sxf1 Kf2 9.Kf4 přišel král své armádě na pomoc právě včas. **6.exf4 g1D 7.Kf7!!** a černý s dámou navíc je zcela bezmocný, Afekova Je3 zastoupil Sh3.

Po 1.Jf3 nejspíše remizuje 1...Vg3 2.Sf1 Vg1, a svůdné 1.Jf1?! vede po 1...Vxf1 2.Sxf1 Kg1 3.Sh3 f1D 4.Sxf1 (4.Sa7+ Df2!) 4...Kxf1 5.e3 Kf2 jen k poziční remíze, např. 6.Sf4 h3 7.Kd4 Ke2 – bílý má sice figuru navíc, ale jeho král je přivázaný ke krytí pěšce e3.

Kakovin+Gorgiev+Bondarenko

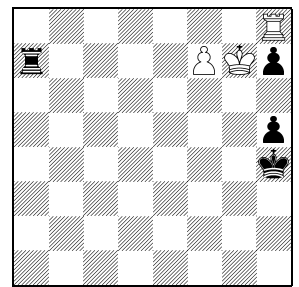
2. cena Magyar Sakkelet 1958 (oprava J. Polášek, EG 216)

5 Bílý vyhraje 5+5

Yochanan Afek

4. cena Themes 64 1976

6 Bílý vyhraje 3+4

D5 1.Jh4+ Kh6 2.Df6+!! Dxf6 3.fxg8J+ Kh5 3...Kh7 4.Jxf6+ Kh8 5.Jg6 mat. 4.Jxf6+ s rozvětvením:

a) **4...Kxh4 5.Jd4!** zugzwang **5...J5e6/J7e6 6.Jf3/6.Jf5 mat;**
b) **4...Kh6 5.Jd6!** zugzwang **5...J5e6/J7e6 6.Jdf5/6.Jf7 mat.**

Pozoruhodná studie končí echovými maty třemi jezdcí.

D6 nazval skvělý gruzínský skladatel GM David Gurgendize „studii století“. **1.Vg8!** Vytváří baterii na nepřátelského krále. Po 1.Vb8? Kg3 2.Kg8 Vxf7 chybí bílému k výhře tempo. **1...h6** Po 1...Kg5 zafunguje baterie 2.Kh8+!; 1...Kh3 nechává černého pěšce bez krytí 2.Kf6 Va6+ 3.Kg5 Va5+ 4.Kh6 Va6+ 5.Kxh5; a každý tah věží situaci černého jen zhorší, např. 1...Vb7 2.Kf6 Vb6+ 3.Ke5 Vb5+ 4.Kd4 Vb4+ 5.Kc3 Vf4 6.f8D a bílý král je příliš blízko černým pěšcům.

2.Kf6 Pokus o přesun tempa 2.Kg6? Va6+ 3.Kh7 vyvrací 3...Vf6! (3...Va7? 4.Kg7 zugzwang) 4.Kg7 Kg5 5.Va8 Vxf7+ 6.Kxf7 h4 s remízou. **2...Va6+ 3.Ke5 Va5+ 4.Ke4 Va4+ 5.Kf3!** Dramatická změna, král směřuje do opačného rohu! **5...Va3+ 6.Kg2 Va2+ 6...Vg3+!?** snadno vyvrací 7.Kf2. **7.Kh1 Va1+ 8.Kh2 Va2+ 9.Vg2 Va8 10.Vg7!!** Bílý splnil první část plánu – uvolnil pole g8 pro svého krále. **Va2+ Patovou obranu 10...Vg8!?** vyvrací 11.Vg4+! **11.Kg1 Va1+ 12.Kf2 Va2+ 13.Kf3 Va3+ 14.Kf4** Pochodem na dámské křídlo by bílý nic nezískal. **14...Va4+ 15.Kf5 Va5+ 16.Kg6 Va8** Kritický moment.

Připomeňme, že pozice po 17.Vg8? Va6+ 18.Kh7 Vf6! s remízou vznikla již v poznámce 2.Kg6. Pozor! Po 17.Kxh6? Vf8! vznikne vzájemný zugzwang a černý remizuje – studie ve studii!

17.Kh7! Vf8 18.Kxh6! Nyní je v zugzwangu černý! **18...Vh8+ 19.Kg6 Va8 20.Vg8 Va6+ 21.Kf5** Bílý král může konečně pokračovat k původnímu cíli, i když nezískal tempo navíc. **21...Va5+ 22.Ke4 Va4+ 23.Kd3 Va3+ 24.Kc2 Va2+ 25.Kb3 Vf2 26.f8D Vf8 27.Vxf8 Kg3 28.Kc2 h4 29.Kd2 h3 30.Ke2 h2 31.Vg8+ Kh3** Co se v pozici změnilo? Chybí čPh6! **32.Kf2 h1D 33.Vh8 mat.**